

ЦЕНТЪР ЗА
ИЗСЛЕДВАНЕ НА
ДЕМОКРАЦИЯТА

Битовата престъпност намалява, но недоверието на гражданите в полицията и в институциите остава високо

Това беше един от основните изводи от изследването върху битовата престъпност и доверието в полицията, изготвено от Центъра за изследване на демокрацията и представено на 15 декември 2021 г.

СЪОБЩЕНИЕ ЗА МЕДИИТЕ

Ниското доверие на българските граждани в полицията има пряко отражение върху нивото на съобщаване на инциденти от жертвите на престъпления. В същото време ниските нива на съобщаване създават системен проблем, тъй като възпрепятстват ефективното разследване и правораздаване, което повишава риска от нарастване на конвенционалните престъпления. Несъобщаването на престъпления от страна на гражданите е **нараснало до 60% сред потърпевшите през 2019 г.**

Посочените от гражданите основни причини са: „**полицията не може да направи нищо**“; „**не е било толкова сериозно**“; „**полицията няма да направи нищо**“. Директорът на програма „Сигурност“ в Центъра за изследване на демокрацията, **д-р Атанас Русев**, добави към тези фактори и „**усещането на гражданите, че съществува бягство на институциите да се накажат извършителите на престъпления**“. Според експертите от Центъра основните предизвикателства за институциите по отношение на регистрацията на престъпления са свързани с: липсата на обратна връзка за хода на разследването, липсата на отчетност и прозрачност от местните структури на МВР и недостатъчно мерки за насърчаване на гражданите да съобщават за престъпления.

Въпреки това в **периода 2019 – 2021 г. доверието** на българските граждани в полицията **за пръв път изпреварва недоверието**, но все пак остава по-ниско от средното за ЕС. Тази тенденция се наблюдава на фона на **спада в битовата престъпност за периода 2010 – 2019 г.**, отчетен в Националното изследване на престъпността на Центъра за изследване на демокрацията и статистиката на МВР.

Друг интересен парадокс, който беше отбелязан от експертите, е, че **битовата престъпност засяга най-много големите градове**, но страхът и усещането за несигурност са по-силни в селата и малките населени места. През 2020 г. битовата престъпност е **най-висока в областите в Северозападна България** – Монтана и Враца, следвани от Варна, София-град и Бургас. **Най-ниско е нивото в Южна България**, по-специално в областите Кърджали, Смолян и Благоевград, се казва в изследването.

Представители на институциите също бяха поканени да коментират темата от техния опит и професионална гледна точка. **Зам.-главният секретар на МВР, Стоян Темелакиев**, заяви, че ведомството полага големи усилия за подобряване на работата по противодействие на престъпността и по отношение на информираността на гражданите. Според него още една причина за незааявяването на престъпления от страна на гражданите е сложният и продължителен процес, с който те трябва да се ангажират: „**вие ще го разкриете, после ме викат от МВР, викат ме в съд, прокуратура, предпочитам да си премълча**“.

Директорът на Главна дирекция „Национална полиция“ (ГДНП), Станимир Станев, посочи, че вече повече от четири месеца **гражданите задължително получават** обратна връзка по телефона или писмено за подадените от тях сигнали на единния европейски номер 112. Той също така подчерта и усилията, които се полагат за информиране на гражданите относно различите видове престъпления, в т.ч. брифинги при по-значими събития или престъпления от обществено значение, както и информационни кампании в медиите, като тези за телефонните измами например. По данни, изнесени от директора на ГДНП, **за първите 11 месеца на 2021 г.**, в сравнение с изминалата 2020 г., **нивата на престъпност са по-ниски с 8%**.

Главният прокурор на Република България, Иван Гешев, потвърди проблема с предоставянето на обратна връзка на гражданите, подали сигнали за престъпления, и акцентира върху нуждата от координация между институциите, включително и с представителите на законодателната власт. Като добър пример от практиката той посочи миналогодишните съвместни действия на **Прокуратурата и МВР**, довели до **над 2000 разкрити престъпления и повдигнати обвинения на над 1186 души**.

* * *

Мисията на **Центъра за изследване на демокрацията** е „изграждането на мостове между науката и политиката“. Центърът е независим, интердисциплинарен аналитичен институт, който съчетава широк спектър от знания, умения и възможности. Работата му в редица общественоекономически области е свързана с изследвания, анализи и препоръки за подобряване на националните и европейските политики. За повече информация посетете <https://csd.bg/bg/>.

За контакт:

Мариета Иванова
Сътрудник „Комуникации“
Marieta.Ivanova@csd.bg

Център за изследване на демокрацията
1113 София, България
Ул. „Александър Жендов“ 5
csd@online.bg